

لئونس ولنا ■ کارل گئورگ بوشنر ■ پرویز جاهد

www.ketab.ir

سرشناسه: بوختر، گئورگ، ۱۸۱۳-۱۸۳۷م. Büchner, Georg
 عنوان و نام پدیدآور: لئونس و لئا/ کارل گئورگ بوختر؛ ترجمه پرویز جاهد.
 یادداشت: عنوان اصلی: Leonce and Lena (1836)
 موضوع: نمایشنامه آلمانی (کمدی) -- قرن ۱۹م.
 German drama (Comedy) -- 19th century

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا
 شناسه افزوده: جاهد، پرویز، ۱۳۳۹ -، مترجم
 رده‌بندی کنگره: PT1A۴۸
 رده‌بندی دیویی: ۸۲۲/۷
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۷۶۳۰۳۵
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۳۷-۴۲-۱
 مشخصات ظاهری: ۸۸ص؛ ۱۹/۵×۱۲/۵ س.م.
 مشخصات نشر: تهران: نشر آوا، ۱۴۰۳.

لئونس و لئا

اتاق شخصیت

نویسنده: کارل گئورگ بوختر

مترجم: پرویز جاهد

ویراستار: نرگس صوفی‌سیاوش

نمونه‌خوان: زهرا منفردی

صفحه‌آرا: استودیو زاغ

مدیر هنری و طراح جلد: محمدرسول شکرانی

چاپخانه: چاپدونه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۸۱۳۷-۴۲-۱

چاپ اول: زمستان ۱۴۰۳

شمارگان: ۵۰۰

قیمت: ۹۰/۰۰۰ تومان

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین

خیابان وحید نظری، پلاک ۱۲۰

تلفن: ۰۲۱۶۵۰۱۱۵۵۴ - موبایل: ۰۹۰۵۱۵۱۳۷۰۲

www.raybodpub.com
 info@raybodpub.com
 @raybodpub

فهرست

۹	مقدمه مترجم
۱۳	شخصیت‌ها
۱۵	پیش‌درآمد
۱۷	پرده یکم
۱۹	صحنه یکم
۲۵	صحنه دوم
۲۹	صحنه سوم
۴۱	صحنه چهارم
۴۵	پرده دوم
۴۷	صحنه یکم
۵۱	صحنه دوم
۵۷	صحنه سوم
۵۹	صحنه چهارم
۶۳	پرده سوم
۶۵	صحنه یکم
۶۷	صحنه دوم
۶۹	صحنه سوم
۷۹	یک تکه از لئوناس و لنا
۸۱	پرده یکم
۸۳	صحنه یکم

مقدمه مترجم

«کارل گئورگ برشر» از نویسندگان بزرگ قرن نوزدهم آلمان است. نابغه‌ای که طالعش کوتاه خویش، آثار معدود اما ارزنده‌ای از خود به جا گذاشت و «اثیر او بر ادبیات نمایشی مدرن جهان انکارناپذیر است. بوشنر فقط بیست و سه سال عمر کرد و سه نمایشنامه بیشتر نوشت: «مرگ دانتون»، «لئونس و لئا» و «ویتسک». او نمایشنامه کمدی رمانتیک «لئونس و لئا» را در سال ۱۸۳۶ پس از «مرگ دانتون» نوشت. دست‌نویس آن مثل داستان کوتاه «لئونس» که بوشنر قبل‌تر نوشته بود گم شد و این اثر تا زمانی که بوشنر زنده بود، منتشر نشد. انگیزه اصلی بوشنر برای نوشتن این نمایشنامه، شرکت در مسابقه نمایشنامه‌نویسی با موضوع بهترین کمدی آلمانی بود. از این رو، می‌توان گفت که بوشنر این نمایشنامه را بسیار شتاب‌زده و ضرب‌الاجلی نوشته باشد. با این حال این نمایشنامه هنوز از زیباترین کمدی‌های شاعرانه ادبیات آلمان و سنت رمانتیسیم ادبی و نمایشی محسوب می‌شود و آن را باید هجویه‌ای بر وضعیت سیاسی آلمان قرن نوزدهم دانست که به زبانی تمثیلی و در قالب داستان پریان نوشته شده است. لئونس، قهرمان نمایشنامه، شاهزاده‌ای افسرده، ملانکولیک و بدبین، از قلمروی پادشاهی خیالی پوپو است که باید با لئا، شاهزاده خانمی از قلمروی پادشاهی خیالی پی‌پی که از نظر روحی در نقطه مقابل اوست، ازدواج کند؛ آنها هر دو از این ازدواج

تحمیلی می‌گیرند ولی تقدیر و سرنوشت آنها را در ایتالیا دوباره به هم می‌رساند و عاشق هم می‌شوند و با هم ازدواج می‌کنند. بوشنر در این اثر، برخلاف «مرگ دانتون» و «وویتسک»، به جای تکیه بر منابع تاریخی و مستند، از منابع ادبی و نمایشی مشهور زمان خود مثل «هملت» و «هر طور میل شماست» شکسپیر، «تریسترام شندی» اثر لارنس استرن و «فانتازیو»ی آلفردو موسه، الهام گرفته است و حتی برخی ارجاع‌های مستقیم به این متون در نمایشنامه وجود دارد که در پانوشت‌ها توضیح داده شد. این طنز پیچیده و هوشمندانه «لئونس و لنا» است که آن را از دیگر آثار رمانتیک زمان خود متمایز کرده است. «لئونس و لنا» نخستین بار در سال ۱۸۹۵ به کارگردانی ارنست فون وولزوگن در تئاتر خصوصی مولر اجرا شد. در سال‌های اخیر نیز این نمایشنامه بارها در شهرهای مختلف جهان از جمله لندن، نیویورک، واشنگتن، ادینبرا، بخارست و تهران به روی صحنه رفته است. یکی از معروف‌ترین اجراهای این نمایشنامه، اجرایی به کارگردانی دیوید فار براساس متن اقتباسی لی هال نمایشنامه‌نویس مشهور انگلیسی است که در سال ۱۹۹۷ در لندن به روی صحنه رفت.

در ترجمه نمایشنامه «لئونس و لنا»، مهم‌ترین مسئله، وفاداری به متن اصلی، حفظ و انتقال زبان طنزآمیز و افسورد و سبک دشوار نمایشنامه بود. با توجه به اینکه زبان در آثار بوشنر از اهمیت بسیاری برخوردار بوده و از ویژگی‌های منحصربه‌فرد سبک نمایشی او به شمار می‌رود، بر این کار سعی‌ام بر این بود که ضمن وفاداری به متن اصلی، زبانی را برگزینم که مناسب فضا و لحن کمدی نمایشنامه بوده و در عین حال بیانگر ذهنیت آشفته، متلاطم و مالیخولیایی شخصیت‌های آن باشد. هرچند متنی که در اختیار داشتم خود ترجمه انگلیسی از نوشته بوشنر بود و یقیناً مقدار زیادی از ظرافت‌ها و زیبایی‌های اثر بوشنر در ترجمه اول از دست رفته است. «لئونس و لنا» سرشار از اشاره‌های ادبی و فلسفی‌ست و بوشنر جابه‌جا عبارت‌هایی را عیناً از متون کلاسیک یا آثار معاصرانش

وام گرفته و از زبان شخصیت‌هایش بیان می‌کند. از تورات (عهد عتیق) گرفته تا «هملت» و «تریسترام شندی»^۱. نکته دیگر جناسی‌ست که در کلام شخصیت‌ها به چشم می‌خورد و نظریه‌پردازان ادبیات نمایشی آن را از ویژگی‌ها و عناصر سبک آثار بوشنر می‌دانند. در ترجمه این عبارت‌ها سعی شده تا حد امکان معادل‌های فارسی مناسبی برای آنها انتخاب گردد؛ و در جاهایی که این کار عملاً امکان‌پذیر نبود به‌ناچار فقط مفهوم عبارت منتقل گردیده و از آوردن جناس صرف‌نظر شده است.

■ لازم می‌دانم از زحمات ادیب برجسته آقای کامران فانی که در ترجمه «لئونس و لئونا»^۲ کتبه‌های بسیاری را به من گوشزد کردند، تشکر کنم. همین‌طور از تمام عزیزانی که مشوق من در این کار بوده‌اند از جمله زنده‌یاد حسن ابراهیم حاتم فریندخت زاهدی، رضا رضائی و همسر عزیزم رویا تواضعی قدس‌انرا و تشکر کنم.

پرویز جاهد ۱۳۷۶

از کشور پوپو
فرزند پیترو شاه و نامزد شاهدخت لئا
از کشور پی پی

پیترو شاه
شاهزاده لئوناس
شاهدخت لئا

والریو
ندیمه
مربی
مدیر تشریفات
رئیس شورای ایالتی
قاضی عسگر
رئیس دادگاه ناحیه
مدیر مدرسه
روزتا
خدمتکاران، مشاوران دربار،
رعایا و غیره

لفی پری: «و اشتهار»^۱
گتزی: «و اشتها»^۲

۱. "Elafama" به زبان ایتالیایی به معنی «و شهرت؟» و "Elafame" به معنی «و گرسنگی؟» است که در اینجا به خاطر رعایت صنعت جناس «اشتهار» و «اشتھا» به کار برده شده است. «بوشنر» این دو مفهوم را از آلفی پری و گتزی دو تن از نمایندگان نویسندگان ایتالیایی معاصر خود وام گرفته است.

۲. نگاه کنید به پانویس بالا.